

CLUB»VERDER

TEAM
EENZAAMHEID

'Ik vond het eng om onder de mensen te komen'

Soms ligt de oorzaak van eenzaamheid ergens halverwege een mensenleven. Een scheiding, financiële ellende, psychisch ongemak. En soms ligt die kern al bij de geboorte. Zuurstofgebrek maakt dat Anneke achterloopt in haar ontwikkeling. Ze komt erdoor op een school terecht waar ze het geen minuut naar haar zin heeft. Een baan in de bejaardenzorg loopt spaak door een leidinggevende. Ze wordt afgekeurd, wantrouwt menselijk contact en heeft als enige afleiding de tv. 'Ik zat de hele dag voor dat beeld. Om negen uur, half tien 's avonds ging ik uit verveling maar naar bed.'

Ze schuifelt nog wat zenuwachtig op haar stoel. 'Ja, ik vind het best spannend. Waarom heb ik

eigenlijk "ja" gezegd tegen dit interview?' Toch praat Anneke (69) makkelijk, honderduit. Opvallend, want het is het verhaal van een leven vol tegenslag. 'Ik kom uit een gezin van elf kinderen. Toen mijn vader overleed, bleef mijn moeder op haar 38ste met ons achter. Als er toen een voedselbank was geweest, hadden we er naartoe gemoeten. Maar we hadden altijd te eten, al was het een boterham met tevredenheid. Ik had twee jurken, één voor de zondag en één voor door de week. Van een oude rok had mijn moeder een gymbroek gemaakt. Cadeautjes waren er niet bij met verjaardagen.'

Thuis valt ze op, omdat haar ontwikkeling niet volgens het boekje gaat. 'Als kind huilde ik snel.

*Elke buurt
een betere buurt*

'Ik was angstig. Depressief. Ik kreeg medicijnen, maar daar werd ik nog depressiever van.'

Iemand hoefde maar "boe!" te roepen of het gebeurde al. Ik creëerde al vroeg een angst voor mensen. Ik deed er alles aan om maar niet gezien te worden. Daardoor ging het op de lagere school niet goed. De BLO, was het advies. Een foute beslissing, want ik mankeerde niks. Zat er tussen allemaal malloten. Ik heb er niets geleerd. Geen taal, geen rekenen. Geestelijk heb ik daar een enorme opdoffer van gehad. Ik keerde er nóg meer in mezelf.'

Bejaardenverzorgster

Haar hele schooltijd lang is ze diepongelukkig. 'Vriendinnen had ik niet.' Dat er met haar intelligentie niks mis is, blijkt later. Op eigen initiatief volgt Anneke cursussen taal en rekenen. Na een eerste baan in een ziekenhuis wordt ze bejaardenverzorgster. Totdat een directeur haar het leven zuur maakt. 'Hij was een dominant type die er plezier in schiep om mij in een hoek te trappen.' Op haar 27ste stort ze in. 'Ik was angstig. Depressief. Ik kreeg medicijnen, maar daar werd ik nog depressiever van.' Er komen psychoses bij. Een aantal keren moet ze worden opgenomen in een kliniek. Uiteindelijk wordt Anneke afgekeurd. Het enige wat resteert is hele dagen thuis zitten.

Geen contact met broers of zussen

'Dat is moeilijk. Héél moeilijk. Het is dat ik creatief ben. Ik vulde de dagen met breien, haken, borduren, schilderen, figuurzagen. Mensen zag ik niet meer. Ik vond het eng om onder de mensen te komen of ergens naartoe te gaan.' Het contact met haar zussen en broers is dan al lang verbroken. 'Ik heb nog met één zus goed contact, maar zij woont in een ander deel van het land. We bellen. De anderen heb ik nooit meer gesproken of gezien. Zij waren het altijd die óver mij beslisten, niet mét mij. Mijn ene zus is anders. Die luistert naar wat ik te zeggen heb.'

Ontmoetingsgroep

Somber en verdrietig brengt ze de dagen door. 'Ik zat uiteindelijk alleen maar voor de tv. Om negen uur, half tien 's avonds ging ik uit verveling maar naar bed.' Totdat ze iets leest over een ontmoetingsgroep bij haar in de buurt. Maar naar een koffie-ochtend gaan is een hoge drempel,

zegt ze. 'Wat moest ik zeggen? Wat zouden ze van me denken? In het begin bleef ik maar heel even en dan was ik alweer weg. Ik was al blij als ik een keer langer kon blijven dan de vorige keer. Soms zat ik er gewoon maar bij. Ik had met niemand contact. Huilen, dat deed ik wel. Anderen probeerden me te helpen. "Joh An, kom op, niks aan de hand." Maar zij hadden makkelijk praten.'

'Je klinkt vrolijker!'

Toch zet ze door. Het 'huis van de wijk' van Includio is inmiddels ook haar huiskamer, meerdere dagen van de week. 'Van lieverlee ging het beter. Ik merk het ook aan mezelf. Ik kan dingen beter overzien. Ik denk bewuster na: dit moet ik wel doen, dit niet. Mijn zus zei het pas ook aan de telefoon: je klinkt vrolijker! Ik durfde eerst nooit in m'n eentje naar de bioscoop of naar een terras. En nu denk ik: mmm.. ik zou het best weleens willen proberen. Of een keer op vakantie, als er maar iets te doen is. Een workshop bijvoorbeeld.'

Anneke weet het: haar leven had er heel anders uit kunnen zien. Als zij begin jaren zestig maar de aandacht had gekregen zoals kinderen die nu krijgen. Toch kijkt ze niet met wrok om. 'Ik was weleens verbaasd hoe het bij andere gezinnen met kinderen eraan toe ging. Bij ons was het geen leven, maar óverleven. Iedereen leefde voor zichzelf, probeerde een plaatsje in het gezin te veroveren. Maar mijn moeder heeft het heel goed gedaan. Ze heeft het met elf kinderen toch gerooid. Ik heb haar ook nooit verteld dat ik het op school niet naar mijn zin had. Zij wist niet beter, want de school vertelde ook nooit iets aan haar. Toen ik op mijn zeventiende van school ging, zeiden ze daar tegen mij: "Jij hoorde hier niet." Maar de gevolgen daarvan heb ik wel mijn hele leven meegedragen. Omdat ik op school niks had geleerd liep ik altijd tegen dingen aan.'

Dit verhaal is aangeleverd door Trudy Polane, sociaal coördinator bij Includio Leiden

Elke buurt een betere buurt